

планування часу та роботи, обговорення змісту та структури тексту, рішення конфліктних ситуацій, розподіл завдань, фідбек (зворотній зв'язок). Індивідуальна робота охоплює пошук матеріалу, протоколювання, написання окремих фрагментів тексту, структурування, перевірку текстів колег та поради щодо їх перероблення.

Робочий план при підготовці групової роботи може виглядати таким чином: протягом першого тижня проводиться перша зустріч для обговорення та встановлення так званих «правил гри», перших пошуків, уточнення теми та планування. На другому та третьому тижнях відбувається пошук та оброблення матеріалу, проводяться короткі зустрічі, під час яких обговорюються здобутки та проблеми. Протягом четвертого тижня здійснюється написання першої версії головної частини роботи. П'ятий тиждень передбачає фідбек щодо першої версії та написання першої версії вступу та закінчення. Шостий тиждень присвячений переробленню всіх частин тексту. На сьомому тижні перевіряються переходи між окремими фрагментами, готується загальний документ, перевіряється його оформлення з точки зору орфографії та пунктуації. На восьмому тижні мусить бути підготовлена остаточна версія роботи й подана на перевірку.

Дмитренко О. П.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ АВТЕНТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЇХ РОЛЬ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Сучасному комунікативному простору, під яким розуміють сукупність усіх зв'язків між окремими індивідами, між соціумами, країнами, державами, континентами, характерна глобалізація. Процеси глобалізації вимагають

вирішення низки питань, серед яких найважливішим є забезпечення міжмовної та міжкультурної комунікації. Нові корективи у професійну підготовку студентів вносить лінгвокультурологічна концепція навчання іноземним мовам. У сучасній лінгводидактиці склалася якісно нова теоретична парадигма, з позицій якої навчання іноземної мови розглядається вченими як формування «вторинної» мовної особистості (за Ю. Карауловим). Неоціненну роль у формуванні такої особистості відіграє використання культурного й духовного багатства країни, мова якої вивчається. Факти матеріальної й духовної культури фіксуються мовою, її мовними одиницями різних рівнів, проте основним джерелом й носієм національно-культурної інформації є національно-марковані слова та фразеологічні одиниці, наявні в автентичних джерелах, як от: у творах художньої та документальної літератури з загальнонаціональним статусом, у мові преси, радіо та телебачення, а також у професійних економічних текстах. Опрацювання таких текстів допомагає розв'язати складну проблему співвідношення національно-специфічного та універсально-людського у менталітеті різних народів, епох, культур. Прикладами національно-маркованих мовних одиниць, що відображають реалії німецького соціуму, можуть бути такі фразеологічні одиниці, як от: *auf einen (keinen) grünen Zweig (Ast) kommen* – «не мати успіху в матеріальному, економічному відношенні». ФО з'явилася вже в кінці XV століття, що підтверджується літературними джерелами. Зелена вітку древні германці вважали символом успіху, везіння, розквіту та зростання. Ось чому наречені в день весілля носили зелений вінок, а саме весілля називають *die grüne Hochzeit*. Дівчата, гадаючи про своє кохання, обривають зелені листочки, примовляючи при цьому: *von Herzen, mit Schmerzen, über alle Massen*. Поклоніння священним гаям мало першочергове значення в релігії древніх германців. Головними священними деревами (за Гріммом) були дуб (*Eiche*) та граб (*Hainebuche*). Добре відомими є німецькі прикмети щодо цих дерев, які рекомендують правильну поведінку людей під

час грози: *Buchen sollst du suchen, aber Eichen sollst du weichen* (дослівно – шукай бук, уникай дуба під час грози). Лісовий горіх, ліщина вважалися у древніх германців символом життя, життєдайної сили, родючості та кохання, наприклад ФО *in die Haseln (Haselnüsse) gehen* – «йти на побачення». З другого боку, розмір лісового горіха є невеликим, таким, що асоціюється з чимось незначним, нікчемним, тому наступний фразеологізм несе пейоративне значення: *etw. ist keine gelöcherte (hohle) Haselnus wert* – «щось коштує надто мало».

Презентація фразеологічних одиниць, розкриття їх змісту вимагає інтегрованого підходу, що передбачає екскурс в історію, культуру, мистецтво німецького етносу. Національно марковані слова та фразеологізми вимагають відповідного способу семантизації чи національно-культурного коментаря, який вплітається в текст і в ньому ж отримує подальше роз'яснення. Номінація національно маркованих слів та фразеологізмів за допомогою тексту сприяє розвитку комунікативної компетенції, збільшенню словникового запасу мовних одиниць та здійснюється з позицій комунікативно-діяльнісного підходу в лінгводидактиці, дотримання якого забезпечує активну мовленнєву діяльність студентів, викликає в них бажання висловлюватися, взаємодіяти із співрозмовником, а головне усвідомити, що мова є засобом спілкування та пізнання.

Неодмінною умовою формування комунікативних умінь є опрацювання тексту, адже засвоєння окремих слів чи виразів з тексту залишатиметься пасивним. Саме на базі тексту мова вивчається «в дії», забезпечується функціонування мовних одиниць та розвиток мовлення. Робота над текстом передбачає такі операції, як синтез, умовивід та прогнозування. Великий обсяг інформації в тексті вимагає методики гнучкого підходу до читання, до розвитку вмінь добувати інформацію різної глибини з нього та вирішення за допомогою цієї інформації поставлених комунікативних завдань.

Основним завдання роботи з автентичним текстом є виведення добутої інформації в мовленнєвий простір, тобто монологічне, діалогічне мовлення, коментування тексту, висловлювання думок до нього, постановка проблемних питань. Робота над текстом та виведення інформації з нього для усного мовлення передбачає постійну активність студентів, спрямовану на сприйняття та опрацювання всіх видів інформації (мовної, національно-культурної та змісту тексту взагалі). Добре опрацьований лексичний та граматичний матеріал тексту, розкритий його зміст, його вичерпна національно-культурна інформація уможливають творчу роботу студентів у сфері міжмовної та міжкультурної комунікації.

Список використаних джерел:

1. Караулов Ю.М. Русский язык и языковая личность / Ю.М. Караулов. – М., 1987. – 268 с.
2. Duden. Deutsches Universalwörterbuch / hersg. und bearb. vom Wissenschaftlichen Rat der Dudenredaktion. [Red. bearb. Mattias Wermke]. – 3., völlig neu bearb. und erw. Aufl. – Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverl., 2002. – 1816 S.

Капуш А.В.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК НАВИЧОК ПИСЬМА НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЛОВОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Навчання письма та письмового мовлення займає особливе місце у викладанні ділової іноземної мови студентам економічних спеціальностей,